

TJALVISTEN

MEDLEMSBLAD FOR

IDRETTSKLUBBEN TJALVE

Nr. 2 Februar 2013

98. årgang

Philip suveren i Haugesund

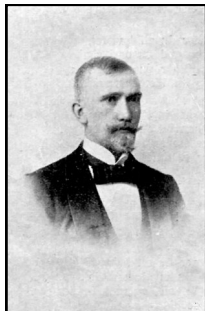
Philip Bjørnå Berntsen var suveren på 60m under i-NM i Haugesund. Philip presterte 6.86 i finalen og nærmer seg gamle høyder. Kravet til i-EM i Göteborg er 6.80. Philip fikk en ny sjanse i landskampen mot Sverige og Finland i Växjö hvor tiden ikke ble bedre enn 6.93. Lørdag 16. februar løp Philip igjen i Florø. Tid: 6.97. Det ble derfor ingen tur til Göteborg for Philip denne gang. Forhåndstale av i-EM finner du på side 16.

Reportasjen fra i-NM leser du på side 6 og 7.

Foto: Eirik Førde

Idrettsklubben Tjalve

Asbjørn Bjerke

Gustav S. Thorp

Oscar Fredriksen

Idrettsklubben Tjalve ble stiftet tredje juledag 1890 av tre unge menn, Gustav S. Thorp, Oscar Fredriksen og Asbjørn Bjerke. Thorp med sine 24 år var den eldste, 19 år gamle Bjerke den yngste. Alle tre var utbrytere fra Kristiania Sportsforening, som var blitt dannet i 1847 og ble oppløst allerede i 1893. Etter en rekke opphissete diskusjoner i Sportsforeningen, blant annet om amatørspørsmålet, trakk de tre seg ut sent i 1890. Om kvelden tredje juledag møttes de i "den nye bodega i Prinsens gate", og der "beseglede" de dannelsen av den nye klubb med "et glass vin og et haandtrykk". I sin beretning om begivenheten 15 år senere konstaterte Gustav Thorp tørt at dette "var visstnok den mindste forening, baade her i landet og ellers, men vi var til gjengjeld enige og opfylt av iver for saken"

Styret 2012

Leder: Per Sletholt	90779536	per@pssport.no
Nestleder: Bjørn Henriksen	91793453	bjorn-he@online.no
Styremedlem: Ingrid Ness Rolland	97549846	
Styremedlem: Ole Petter Sandvig	90081518	
Styremedlem: Ada Holmen	22236150p	
Styremedlem: Egil Reidar Osnes	99040599	
Styremedlem: Andreas Høiby	90588223	
Styremedlem: Morten Mørck	41670807	
Styremedlem: Svein Søndena	95232321	
Styremedlem: Tonje Helle Flo	93896324	tonje.helle.flo@gmail.com
Daglig leder: Svein Lilleberg	99296254	mail@tjalve.no
Daglig leder: Vegard Henriksen	90968371	vegard@tjalve.no
Sportslig leder: John Ertzgaard	92899929	ertzgaard@tjalve.no

Tjalvisten

Redaktør: Bjørn Henriksen	91793453	bjorn-he@online.no

IK Tjalve

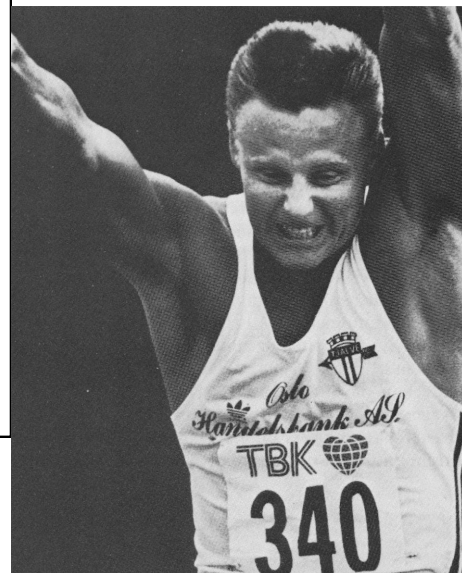
Underhaugsveien 1
0354 Oslo
Postboks 5905 Majorstua
0308 Oslo
Telefon: 22 60 43 40
Telefaks: 22 56 70 35
E-post: mail@tjalve.no

Web: www.tjalve.no

Norgesmestere lengde MS

1899 Haakon Blystad	5.56
1903 Christen Seeberg	6.41
1956 Roar Berthelsen	7.34
1957 Roar Berthelsen	7.32
1959 Roar Berthelsen	7.46
1971 Terje Haugland	7.76
1982 Einar Sagli	7.56
1983 Einar Sagli	7.52
1984 Tomm Wisløff	7.71
1985 Einar Sagli	7.90
1986 Lars Hansen	7.44
1987 Tomm Wisløff	7.38
1988 Einar Sagli	7.40
2001 Arjan Bos	7.47
2006 Sindre Almsengen	7.37
2007 Lars Ytterhaug	7.28
2009 Vetle Utsi Onstad	7.60

Einar Sagli 1988

Midtsidepikene: Astrid Uhrenholdt Jacobsen og Agnes Erlingsdottir

Foto: Eirik Førde

Historiske bilder

Øverst: Bjørn Berglund vinner en 200m på Bislett på begynnelsen av 60-tallet foran Dag Wold. Nederst: Ivar Saunes i teten på en 200m på samme sted, trolig i 1961. Foto fra Jan Hemsviks private samling.

Roxana Diaz

Roxana Diaz kommer fra Cuba og skal løpe for IK Tjalve i 2013. Som dere ser av resultatene er hun allerede en veletablert utøver med mange flotte plasseringer i internasjonale mesterskap.

Roxana er gift med tromsømannen Eirik Johnsen, som er søskenbarn til faren til Henrik Johnsen. Som mange sikkert vet løper også Henrik for Tjalve.

Roxana kom til Norge i september 2012. I følge Eirik Johnsen er de kommet hit for å se om hun kan utvikle seg videre som løper til tross for at det er en stor overgang med mørketid og klima (paret er bosatt i Tromsø). Eirik Johnsen mener det er verdt å prøve.

Det er veldig stor forskjell, for treningsmiljøet er annerledes. Men den største utfordringen i følge Roxana er det kalde klimaet. Nå løper hun inne i Tromsøhallen. På Cuba trente hun ute hele året rundt.

Roxana ble oppdaget som 14-åring. Deretter fikk hun innpass på et nasjonalt toppidrettssenter hvor hun har trent, levd og studert. Der har de også hatt egne leger og massører.

Firmaet Kom i Form i Tromsø har kommet med et tilbud til Roxana. Hun skal få steam-rommet slik at hun får litt følelse av sydlige temperaturer. Her kan hun også trene vekter, bruke isbadet og få massasje.

Roxana håper å få norsk statsborgerskap i tide til at hun kan bli tidenes raskeste kvinne på 200m og 400m. Men dessverre kan norsk lov stoppe henne. Roxana har lyst til å løpe med det norske flagget på brystet. Hun regner med at hun gir seg om 3-4 år. For å få norsk statsborgerskap må man ha bodd i Norge i minst 6 år. UDI opplyser at de ikke se at det skulle være noe som åpner for et unntak. Da bør UDI se en gang til. En person som er født på selveste 17. mai bør automatisk få norsk statsborgerskap!

Født: 17.05.1981 på Cuba

Personlige rekorder

100m: 11.31	Ciudad de Guatemala	11.05.2002
200m: 22.68	Salamanca	04.07.2007
400m: 52.09	Alcala de Henares	13.07.2008

Meritter

Pan American Games

Santo Domingo 2003	200m: 22.69 (1)
Rio de Janeiro 2007	200m: 22.90 (1)

Central American & Carribean Games

Cartagena, Columbia 2006	200m: 22.76 (1)

IAAF World Championships

Paris 2003	Semifinale	200m: 23.12 (6)
Osaka 2007	Semifinale	200m: 22.98 (6)

Olympic Games

Athen 2004	Runde 1	4x100m : 43.60
Beijing 2008	Semifinale	200m: 23.12 (8)
	Finale	4x100m: (6)

Det første målet til Roxana var å få løpe i-NM i Hauge-sund. Det lot seg ikke gjøre. Dessverre sliter hun i øyeblikket med å få innreisettillatelse til Norge etter et besøk på Cuba i julen. Vi håper dette retter seg slik at hun kan løpe stafett-NM seinere i år.

Roxana har siden hun kom til Tromsø trent med gruppa til Martin Rypdal, som er veldig fornøyd med å få en verdensstjerne i gruppa. Rypdal uttaler til Dagbladet Tromsø (19. oktober 2012) at gutta i gruppa nå kan se hvor lista skal legges i treningsarbeidet. Vi kan sammenlikne en del med det som gjøres på Cuba, og det er veldig nyttig. Men samtidig har vi veldig tro på det vi driver med her i Tromsø og vi har hatt gode resultater. Rypdal tror først og fremst juniorgutta har godt av den nye treningspartneren. Det er mange av dem som vil skjerpe seg, for de vil ikke bli slått av en jente. Det er et kjempeløft for oss.

Rypdal snakker også spansk, det eneste språket Roxana Diaz for øyeblikket kan kommunisere på. I følge Eirik Johnsen er Roxana positiv til å følge opplegget til Rypdal, og dermed prøve noe nytt. Da hun kom hit var hun ganske langt unna gammel form siden hun har hatt et treningsopphold. Heldigvis er hun godt trent og jeg ser tegn på at hun har mye i seg ennå. Det virker veldig lovende og spennende sier Rypdal.

Intervjuet er hentet fra Dagbladet Tromsø

START TRENINGEN MED FULLE ENERGILAGRE

Glykogen

Karbohydrater blir lagret i musklene dine som glykogen og er musklenes viktigste energikilde på trening med høy intensitet.

YT mellommåltid gir deg riktig påfyll av energi 0,5-1 time før trening. Et lett måltid som gir karbohydrat for at glykogenlagrene skal holde lenger, og protein som bidrar til muskelvekst og -vedlikehold. Riktig påfyll gir deg et bedre utgangspunkt for en bra treningsøkt.

FØR

UNDER

ETTER

FÅ MAKS UT AV HVER TRENING

UTVIKLET I SAMARBEID MED
TOPPIDRETTSSENTERET

Haugesund IL var vertskap for i-NM 2013, som ble arrangert i den nye Deep Ocean Arena. Hallen ligger i Hanne Hauglandsvei, en liten hyllest til Hanne og familien Haugland som har satt sitt preg på norsk friidrett gjennom tre generasjoner.

299 deltakere, fordelt over 578 starter inkludert stafettene, var påmeldt til årets innendørsmesterskap. Tjälve stilte med færre utøvere enn i fjor, da mellom og langdistanseløperne valgte å bli hjemme. Dessverre opplevde vi også sykdom og skader, noe som medførte at Tjälves tropp ble noe redusert.

Philip Bjørnå Berntsen viste gamle gode takter da han suverent vant 60m finalen på lørdag. Tiden 6.86 var kun 6/100 bak kravet til i-EM i Göteborg. Philip slo nestemann med 9/100. Det er mye på en 60m. I fjor løp Philip på 6.93. Han har en personlig rekord på 6.81 fra 2008. Den er det på tide å slå.

Per Magnus Arjun Solli stilte til start både på 60m og 200m lørdag. På 60m kom han til semifinalen hvor han ble slått ut med tiden 7.11, nøyaktig samme tid som i forsøket. På 200m vant han heat nr. 2 på 22.46, men dessverre holdt dette ikke til finale (kun fire gikk til finale).

Vår nye tresteghopper Jesper Vestbø hoppet 14.74m og ble nr. 4. Resultatet er ny personlig rekord. Mye tyder derfor på at Jesper passerer 15m når man kan begynne å hoppe ute.

Fjerdeplass ble det også til Christian Toogood på 1500m. Tid 4.41.83. Her var det forholdsvis langt fram til bronsemedaljen. Christina stilte også på 800m og løp på 2.14.28. Her ble det en ny 4. plass, men avstanden fram til 3. plassen var adskillig mindre.

Alexander Dahlstrøm Winger løp inn til seier i 2. heat under forsøkene på 400m med tiden 49.81. Det var tredje beste resultat i forsøkene, som ga finaleplass. I finalen gikk det litt tregere. Alexander kom inn på 50.29 og ble nr. 4.

Oda Utsi Onstad tok vår andre gullmedalje da hun vant stille lengde med resultatet 2.75m. I lengde med fart var hun storfavoritt, men måtte se seg slått av to andre slik at det endte med en bronsemedalje, kun 7cm fra gullet.

Rasmus Stene fra Lambertseter hadde en forholdsvis travel helg, men så satser han også på 10-kamp. På 60m ble det 6. plass i heat 8 med resultatet 7.52. På 60m hekk tok han en av Tjälves få medaljer da han løp inn til tiden 8.75. Dette holdt til bronsemedalje. I lengde hoppet han 6.00m og ble nr. 11 før han avsluttet med en 8. plass i stille lengde i juniorklassen. Resultat 2.88m.

Vetle Utsi Onstad måtte finne seg i å være en av favorittene i lengde sammen med Jonas Mögenburg. Denne gang vant Jonas en klar seier med resultatet 7.32m. Vetle var tydeligvis ikke venn med planken. Han startet med to ugyldige hopp før han sikret finaleplassen med et hopp på 6.95m i 3. omgang. I finaleomgangene fortsatte han med to ugyldige hopp før han avsluttet med 6.90m. Vetle ble tilslutt nr. 3, også slått av Karsten Warholm fra Dimna IL som hoppet 7.03m.

Martin Smedbye gjorde en meget respektabel innsats på 3000m hvor han kom i mål på tiden 8.52.50. Det holdt til 2. plass i heat nr. 2 og en 10. plass totalt.

På 60m for herrer hadde vi også med Rolf Einar Vikanes som debuterte i et større mesterskap ved å løpe på 7.42.

Alvilde Grønneberg, Inger Anne Frøysedal og Henrik Johnsen ble syke rett før mesterskapet og måtte trekke seg. Henrik hadde på forhånd den beste tiden inne på 200m denne sesongen da han løp på 22.00 under et stevne i Steinkjer. Vinnertiden i Haugesund ble 22.00. Ingen tvil om at Henrik kunne vært med å kjempe om medaljene.

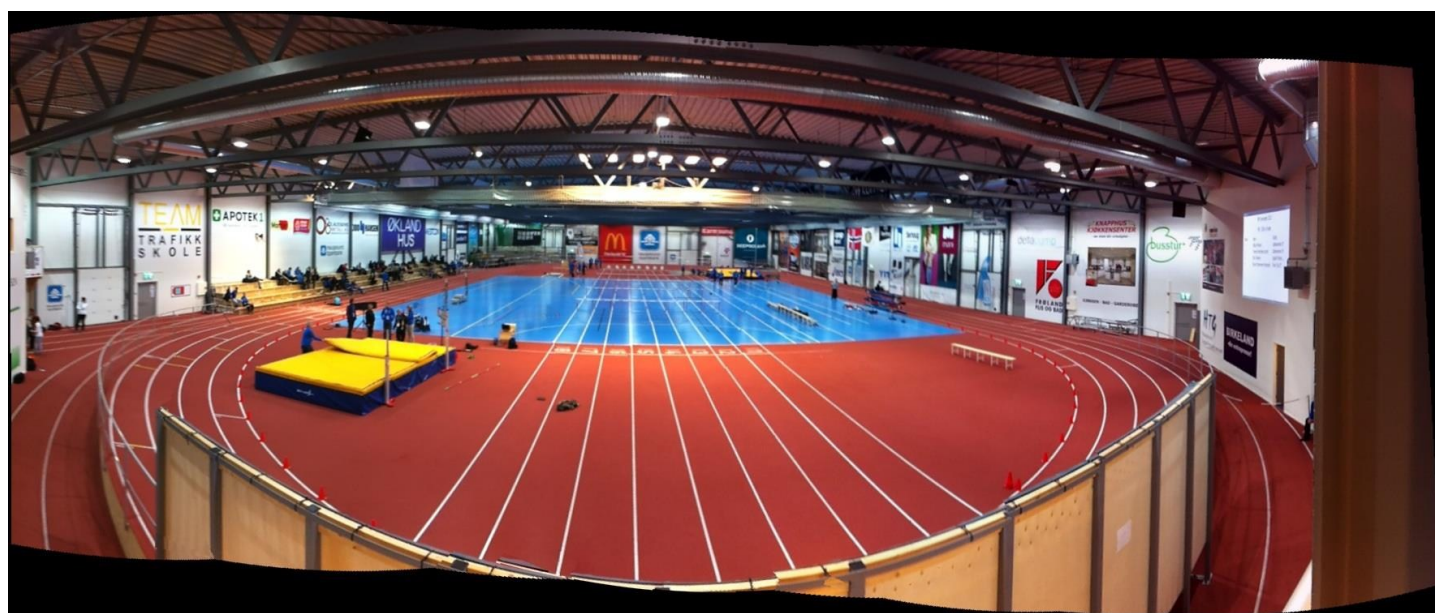
Inger Anne ville ganske sikkert vunnet tresteg og ville også vært med å kjempe om gullet i lengde.

Fasiten ble 2 gull og 3 bronsemedaljer. Noe dårligere enn i fjor, men vi regner med at vi kommer sterkere tilbake i NM utendørs. Det er da det gjelder. Eller VM i Moskva. Utfordringene er mange. Bare tiden vil vise hvor godt vi gjør det i 2013.

Philip Bjørnå Berntsen løpet inn til en klar seier på 60m foran Peter Osazuwa fra BUL og Tormod Hjortnæs Larsen fra Lillehammer. Foto: Thore-Erik Thoresen

Deep Ocean Arena fotografert av Ronny Nilsen.

Statistikk: lengde menn gjennom alle tider

7.76	TERJE HAUGLAND	11.04.1944	HAMAR	25.07.1971
7.73	EINAR SAGLI	30.09.1958	GRIMSTAD	14.07.1984
7.71	TOMM WISLØFF	11.02.1962	ØVRE ÅRDAL	26.08.1984
7.64	LARS HANSEN	09.06.1960	JESSHEIM	24.05.1989
7.62	ROAR BERTHELTSEN	03.11.1934	OSLO/BISLETT	25.08.1959
7.62	VETLE UTSI ONSTAD	15.07.1987	LILLEHAMMER	10.09.2011
7.60	MORTEN NÆSS	29.06.1967	DRAMMEN	31.05.1995
7.48	LARS YTTERHAUG	29.08.1981	LILLEHAMMER	01.08.2009
7.47	ARJAN BOS	06.04.1976	DRAMMEN	06.07.2001
7.37	SINDRE ALMSENGEN	16.02.1985	OSLO/BISLETT	28.07.2006
7.35	STEINAR HOEN	08.02.1971	OSLO/BISLETT	06.09.1993
7.30	BENJAMIN JENSEN	13.04.1975	PALMA DE MALLORCA, ESP	11.07.1999
7.26	KRISTIAN AKSNES	24.12.1954	PORSGRUNN	02.06.1985
7.22	RUNAR HELTNE	21.04.1980	P. BRASOV, ROM	20.05.2006
7.21	BJØRN BERGLUND	22.04.1938	OSLO/BISLETT	19.06.1959
7.17	JOHNNY HAUGEN	13.09.1951	PORSGRUNN	14.08.1982
7.15	HÅVARD OVE SKJERVEN	22.10.1977	SANDEFJORD	16.07.1999
7.14	DAN ELIASSEN	14.09.1968	LONDON, GBR	13.06.1992
7.11	SVERRE HELGESEN	26.05.1903	OSLO/BISLETT	22.06.1927
7.10	JON RAGNAR THOWSEN	08.01.1950	HAMAR	28.09.1968
7.09	HAAVARD NORDLIE	07.12.1948	OGDEN, UT, USA	1967
7.09	JOHN REIN	03.10.1951	OSLO/BISLETT	30.08.1971
7.09	REIDAR LANGKJÆR	08.12.1952	HELSINGFORS, FIN	20.08.1980
7.09	CHRISTIAN THOMASSEN	16.09.1977	UDDEVALLA, SWE	29.07.1995
7.08	HARALD EKKER	26.04.1947	OSLO/BISLETT	24.09.1970
7.06	LARS T. FRANTZEN	03.06.1990	OSLO/BISLETT	19.05.2010
7.05	JOHAN WATTEN	05.11.1909	OSLO/BISLETT	23.08.1931
7.05	CLAS EIKA	01.04.1940	OSLO/BISLETT	26.05.1970
7.04	HANS FREDRIK HOLTER	05.02.1937	DRAMMEN	25.09.1963
7.00	TROND KNAPLUND	12.05.1960	VANCOUVER, WA, USA	16.07.1988
6.97	REIDULV FØRDE	03.05.1942	TRONDHEIM	1961
6.97	JON-ERIK SAGLI	28.05.1982	SKI	19.06.2006
6.96	ESPEN GULLIKSTAD	16.02.1964	BYRKJELO	06.07.1985
6.96	HARALD VIKNE	11.05.1969	OSLO/BISLETT	19.06.1996
6.95	FRIDTJOV STRØMME	04.11.1912		1938
6.93	EGIL FRØYSTAD	04.02.1914	GÖTEBORG, SWE	01.08.1934
6.93	TORFINN OVERN	07.01.1953	OSLO/BISLETT	13.09.1975
6.89	HENNING HOFSTAD	11.02.1957	RAUFOSS	29.05.1981
6.88	LARS ENDRE KJØLSTAD	23.03.1970	OVERHALLA	27.07.1990
6.88	DAN SIMION ** (ROM)	28.01.1958	JESSHEIM	30.05.1991
6.88	PER NICOLAISEN	16.02.1961	TRONDHEIM/LERKENDAL	04.07.1992
6.86	KARL JOHAN LØWE	14.08.1939	TJØLLING	03.09.1967
6.86	ADRIAN PROTEASA ** (ROM)	01.03.1959	BUDAPEST, HUN	01.06.1991
6.85	HOLGER ALBRECHTSEN	27.06.1906	ARENDAL	10.07.1932
6.83	DAG FRODE SKOGHEIM	25.03.1967	TRONDHEIM/LERKENDAL	04.07.1992
6.82	LEIF AJAXON	05.01.1919	SKI	13.06.1948
6.82	TROND HØIBY	24.01.1973	MARIBOR, SLO	05.07.2003
6.81	VIKTOR WIKSTRØM	09.07.1916	STABEKK	29.09.1940
6.81	STEIN ARE AGLEDAL	18.02.1955	OSLO/BISLETT	10.10.1980
6.76	JAN OLAV LERVIK	18.06.1944	LILLESTRØM	11.07.1964
6.75	HANS B. SKASET	10.04.1935		1961
6.73	JAN BERNTZEN	05.10.1963	DRAMMEN	20.05.1989
6.72	AASMUND SLETTAN	18.02.1917		1939
6.71	JON BERG-JOHNSEN	06.06.1955	OSLO/BISLETT	23.09.1974
6.69	ANDERS VARMAAN	19.01.1934		1957
6.68 *	BJØRN MOE	29.09.1951	KIL, SWE	17.06.1967
6.67	STEIN ERIKSEN	09.06.1961	GRIMSTAD	14.07.1984
6.66	TOR SKOTAAM	01.01.1958	KØBENHAVN, DEN	06.10.1982
6.64	NILS CHRISTIAN NILSEN	1939		1958
6.58	ATLE HJORT-LARSEN	11.02.1959	BJERKREIM	30.08.1987
6.57	HALVOR GUNLEIKSRUD	07.08.1934		1958
6.56	FRODE FÆRAVAAG	15.01.1957	NADDERUD	30.06.1973
6.53	GEIR DAHL	24.03.1980	LILLEHAMMER	09.08.1998

Statistikk: tresteg menn gjennom alle tider

16.06	MARTIN JENSEN	03.01.1942	OSLO/BISLETT	26.06.1969
15.98	LARS YTTERHAUG	29.08.1981	OSLO/BISLETT	06.06.2006
15.76	ARJAN BOS	06.04.1976	OSLO/BISLETT	22.05.2001
15.70	STEINAR HOEN	08.02.1971	OSLO/BISLETT	06.09.1995
15.65	MORTEN NÆSS	29.06.1967	KRISTIANSAND	18.08.1996
15.55	SINDRE ALMSENGEN	16.02.1985	TRONDHEIM/STADION	20.07.2008
15.50	LARS HANSEN	09.06.1960	SANDNES	08.08.1986
15.43	KARL JOHAN LØWE	14.08.1939	OSLO/BISLETT	20.09.1966
15.34	TERJE HAUGLAND	11.04.1944	STAVANGER/STADION	12.09.1972
15.30	CHRISTIAN THOMASSEN	16.09.1977	HUDDINGE, SWE	24.08.1997
15.27	VETLE UTSI ONSTAD	15.07.1987	LILLEHAMMER	02.08.2009
15.24	HÅVARD OVE SKJERVEN	22.10.1977	SANDEFJORD	17.07.1999
15.10	ØYSTEIN VINDHEIM	11.05.1966	SANDNES	08.08.1986
15.09	ESPEN GULLIKSTAD	16.02.1964	SANDNES	09.06.1988
15.08	ADRIAN PROTEASA ** (ROM)	01.03.1959	BUDAPEST, HUN	01.06.1991
15.08	TORSTEIN DAHLE	14.09.1960	BERGEN/FANA	03.08.1991
14.94	LEIF ROAR FALKUM	23.06.1949	OSLO/BISLETT	28.09.1974
14.81	HANS FREDRIK HOLTER	05.02.1937	OSLO/BISLETT	17.09.1963
14.65	ERLING VINNE	07.08.1892	KRISTIANIA/FROGNER	23.09.1917
14.64	STEIN ARE AGLEDAL	18.02.1955	OSLO/BISLETT	13.08.1980
14.59	HARALD LUND	08.04.1939	DRAMMEN	01.07.1966
14.55	JAN BERNTZEN	05.10.1963	LISLEBY	06.05.1989
14.50	PEDER AABEL HAUGEN	18.03.1976	RAVNANGER	10.08.1996
14.48	HAAVARD NORDLIE	07.12.1948	OSLO/BISLETT	15.06.1968
14.47	KJELL BJØNTEGAARD	05.09.1938	OSLO/BISLETT	07.07.1959
14.41	OLE JØRGEN VETVIK	07.09.1975	LILLEHAMMER	20.08.1995
14.37	DAN SIMION ** (ROM)	28.01.1958	MEISINGSET	14.07.1991
14.24	STEIN ERIKSEN	09.06.1961	OSLO/BISLETT	02.06.1982
14.23	THOMAS STUBERGH	24.02.1977	OSLO/BISLETT	09.07.1999
14.15	SVERRE HELGESEN	26.05.1903	OSLO/BISLETT	29.07.1926
14.09	TOM EINAR JENSEN	15.11.1970	OSLO/BISLETT	10.06.1987
14.08	HANS B. SKASET	10.04.1935	TRONDHEIM	11.09.1961
14.02	KARI JØNSSON ** (ISL)	21.02.1960	OSLO/LAMBERTSETER	18.09.1986
13.86	OLE H. LIE	01.10.1933	TRONDHEIM/STADION	19.09.1953
13.71	LARS ENDRE KJØLSTAD	23.03.1970	OSLO/BISLETT	21.08.1990
13.69	TRYGVE JOHANSEN		KRISTIANIA	15.09.1918
13.67	RUNE KRISTIANSEN	18.06.1964	OSLO/STOVNER	24.05.1982
13.65	REIDULV FØRDE	03.05.1942	VOSS	23.09.1961
13.65	OLE FUGLEBERG	25.04.1945	OSLO/BISLETT	08.10.1965
13.62	HOLGER ALBRECHTSEN	27.06.1906	OSLO/BISLETT	22.07.1931
13.58	EGIL GRANHOLT	30.06.1938	OSLO/BISLETT	30.07.1956
13.58	JOHN REIN	03.10.1951	CARDIFF, WAL	21.05.1970
13.58	KRISTIAN AKSNES	24.12.1954	OSLO/SOGN	24.07.1986
13.57	LEIF HANSEN		KRISTIANIA/FROGNER	16.09.1922
13.55	HÅKON SÄRNBLOM	03.03.1966	OSLO/BISLETT	24.06.1986
13.53	AASMUND SLETTAN	18.02.1917	OSLO	27.08.1940
13.52	STIG BENSERUD	21.03.1966	OSLO/BISLETT	05.09.1989
13.46	ANDERS FALKUM	20.06.1977	OSLO/BISLETT	25.09.2003
13.44	ROAR BERTHELTSEN	03.11.1934	MANDAL	02.08.1957
13.43	ULF TUDEM	25.09.1951	EIDANGER	02.10.1971
13.38	CARL REIDAR SOLVANG	16.04.1962	OSLO/BISLETT	13.08.1981
13.36	JAN SØDAL	06.02.1939	OSLO/FROGNER	19.08.1960
13.26	EINAR SAGLI	30.09.1958	OSLO/STOVNER	08.09.1982
13.25	ANDERS VARMAAN	19.01.1934	ÅS	17.09.1955
13.23	SVEIN-ERIK JENSEN	18.03.1937		1960
13.23	HENNING HOFSTAD	11.02.1957		1981
13.07	ANDERS GJERDE	13.03.1951	OSLO/GRORUD	1968
13.07	CATO ELNÆS	05.06.1956	OSLO/JORDAL	15.09.1972
13.05	TOR SKOTAAM	01.01.1958		1980
13.00	EGIL ARNEBERG	24.02.1923		1953
12.93	PER KRISTIAN HAUGEN	29.11.1949		1966
12.91	PER KRISTIAN EKEHEIEN	07.01.1964	OSLO/BISLETT	24.09.1986
12.89	SVERRE KOWALEWSKI	27.07.1951	OSLO/BISLETT	29.09.1969

Statistikk: høyde menn gjennom alle tider

2.36	STEINAR HOEN	08.02.1971	OSLO/RÅDHUSPLASSEN	01.07.1997
2.23	HÅKON SÄRNBLOM	03.03.1966	GÖTEBORG, SWE	10.05.1987
2.23	BJØRN OLSSON	10.08.1975	SOFIEMYR	28.07.1996
2.20	LEIF ROAR FALKUM	23.06.1949	MOLDE	31.08.1976
2.13	ARJAN BOS	06.04.1976	HOKKSUND	12.06.2000
2.11	ANDERS FALKUM	20.06.1977	OSLO/BISLETT	29.08.2000
2.10	CARL REIDAR SOLVANG	16.04.1962	BIRI	18.07.1981
2.10	TROND KNAPLUND	12.05.1960	OSLO/STOVNER	16.07.1986
2.10	ADRIAN PROTEASA ** (ROM)	01.03.1959	TØNSBERG	20.05.1991
2.07	THOR CHRISTIAN MAAST	22.10.1984	BERGEN/FANA	21.08.2005
2.05	PERTTI LANTTI ** (FIN)	22.02.1945	OSLO/BISLETT	13.07.1966
2.04	LARS ENDRE KJØLSTAD	23.03.1970	NADDERUD	10.08.1991
2.03	GUNNAR HUSBY	03.11.1935	VIKERSUND	04.08.1962
2.03	SVEIN HYTTEN	27.04.1940	BERGEN/KROHNSMINDE	27.09.1964
2.03	JON HOLTAN	13.04.1964	OSLO/BISLETT	06.06.1988
2.02	PEDER AABEL HAUGEN	18.03.1976	KRISTIANSAND	14.08.1994
2.02	TROND HØIBY	24.01.1973	EMMELOORD, NED	24.08.2003
2.01	KNUT HULAAS	02.03.1950	LYNGDAL	01.07.1972
2.01	ROBERT HILTON	18.08.1976	RAVNANGER	11.08.1996
2.00	MORTEN SÆTHER	02.10.1954	OSLO/BISLETT	21.05.1975
2.00	ØYSTEIN VINDHEIM	11.05.1966	JESSHEIM	24.05.1989
2.00	LASSE GIMNES	28.03.1966	JESSHEIM	03.07.1989
2.00	TORGEIR FALKUM	27.10.1980	ROMEDAL	23.08.2003
1.98	ULF TUDEM	25.09.1951	PORSGRUNN	20.07.1972
1.98	EIVIND SARTO	27.12.1961	OSLO/STOVNER	09.06.1980
1.98	DAG FRODE SKOGHEIM	25.03.1967	TURKU, FIN	06.06.1992
1.97	TERJE HAUGLAND	11.04.1944	HAUGESUND	06.06.1971
1.97	BENJAMIN JENSEN	13.04.1975	KNOXVILLE, TN, USA	10.04.1996
1.96	EUGENE GILKES ** (GBR)	05.03.1962	BORRE	04.05.1985
1.96	JØRUND BRAA	12.04.1965	OSLO/BISLETT	11.06.1992
1.95	JENS ERIKSEN ** (DEN)	1960	OSLO/BISLETT	18.06.1980
1.95	TOR SKOTAAM	01.01.1958	KØBENHAVN, DEN	06.10.1982
1.95	LARS HANSEN	09.06.1960	OSLO/TRASOP	27.06.1990
1.95	ATLE McADAM	18.06.1977	OSLO/BISLETT	09.09.1996
1.95	LARS YTTERHAUG	29.08.1981	LILLEHAMMER	28.06.1998
1.95	ANDREAS WEHUS	07.10.1983	FLORØ	23.07.2000
1.95	RUNAR HELTNE	21.04.1980	TIRASPOL, MDA	14.05.2008
1.95	ESKILD BRENNMO	25.04.1991	NARVIK	16.06.2012
1.94	ANDERS GJELDNES	30.09.1965	SKI	14.09.1996
1.93	MORTEN BØGWALD	12.03.1954	STJØRDAL	03.08.1975
1.93	JØRGEN NIELSEN	14.07.1958	OSLO/BISLETT	11.06.1976
1.93	LARS CHRISTOFFERSEN	24.02.1964	OSLO/BISLETT	30.06.1983
1.92	HENNING HOFSTAD	11.02.1957	RAUFOSS	29.05.1981
1.91	SVERRE HELGESEN	26.05.1903	MOSS	03.09.1925
1.91	HARALD TIDEMAND	06.11.1916	SKI	16.06.1940
1.91	CHRISTIAN ERIKSEN	16.04.1971	BERGEN/FANA	23.08.1987
1.91	PER NICOLAISEN	16.02.1961	TRONDHEIM/LERKENDAL	04.07.1992
1.90	SVEIN-ERIK JENSEN	18.03.1937	OSLO/BISLETT	20.07.1960
1.90	REIDAR LANGKJÆR	08.12.1952	BODØ	04.07.1980
1.90	VIDAR AARDAL	31.10.1956	HELSINGFORS, FIN	21.08.1980
1.90	BJØRN MORTEN MOSS	17.05.1960	LARVIK/LOVISENLUND	04.06.1983
1.90	THOMAS NIELSEN	29.03.1970	OSLO/LAMBERTSETER	14.06.1986
1.90	DAN SIMION ** (ROM)	28.01.1958	BJØRKELANGEN	15.05.1991
1.90	HARALD VIKNE	11.05.1969	STORD	18.05.1997
1.90	GEIR DAHL	24.03.1980	SKIEN	01.08.1998
1.90	SINDRE ALMSENGEN	16.02.1985	HAUGESUND	07.08.2005
1.89	JO EIDSVIK	30.11.1973	SKI	10.09.1994
1.88	OLA NERSVEEN	16.04.1952	HAMAR	06.09.1970
1.85	ROAR BERTHELTSEN	03.11.1934		1957
1.85	ODD SANGVIK	25.04.1939	OSLO/BISLETT	07.06.1963
1.85	REIDULV FØRDE	03.05.1942	LÜBECK, FRG	05.10.1963
1.85	HARALD LUND	08.04.1939	OSLO/BISLETT	03.06.1975
1.85	JOHN SKJELVAAG	13.08.1969	OSLO/BISLETT	12.08.1991

Statistikk: stav menn gjennom alle tider

5.40	BENJAMIN JENSEN	13.04.1975	HØNEFOSS	28.08.1998
5.20	ALEXANDER GRELLAND	09.01.1966	ÅRHUS, DEN	01.08.1991
5.00	BERTIL REPPEN	08.05.1955	OSLO/BISLETT	16.08.1983
4.95	DAG VIDAR NILSEN	31.03.1966	PORSGRUNN	04.06.1986
4.90	BJØRN MORTEN MOSS	17.05.1960	MOSS	31.08.1994
4.70	DAG FRODE SKOGHEIM	25.03.1967	OSLO/BISLETT	14.05.1992
4.70	RUNAR HELTNE	21.04.1980	TIRASPOL, MDA	15.05.2008
4.65	TROND HØIBY	24.01.1973	HELSINKI, FIN	11.08.2003
4.60	REIDULV FØRDE	03.05.1942	OSLO/BISLETT	21.09.1966
4.60	ANKER THOMSEN ** (DEN)	27.05.1961	OSLO/BISLETT	04.08.1994
4.50	JO EIDSVIK	30.11.1973	JESSHEIM	21.08.1994
4.45	HENNING HOFSTAD	11.02.1957	PORSGRUNN	10.06.1981
4.40	SVERRE HELLAND	02.12.1980	DRAMMEN	08.07.2001
4.31	ERLING KAAS	19.08.1915	OSLO/BISLETT	04.07.1948
4.30	TROND KNAPLUND	12.05.1960	MOSCOW, ID, USA	22.05.1986
4.20	ERIK DRANGE TØNNESSEN	29.08.1977	DRAMMEN	08.06.1997
4.00	ROLF SCHRØEN	26.06.1943		1963
4.00	REIDAR LANGKJÆR	08.12.1952	BODØ	05.07.1980
4.00	HARALD VIKNE	11.05.1969	SKIEN	05.08.1995
3.90	ESBEN WINGE	24.05.1956	OSLO/BISLETT	18.09.1978
3.90	JØRN STIAN DAHL	05.01.1973	STAVANGER	13.06.1993
3.80	AUDUN BUGJERDE	08.04.1922	OSLO/BISLETT	11.06.1948
3.80	ERIK RIIS	06.03.1932	SARPSBORG	14.08.1954
3.80	ALV ROY THOMASSEN	23.06.1932	OSLO/BISLETT	16.07.1957
3.80	THORBJØRN HASSUM	02.10.1941	LILLEHAMMER	13.08.1961
3.72	RAGNVALD HANSEN	15.02.1944	OSLO/FROGNER	26.08.1964
3.70	JOSTEIN WIGUM	18.06.1938	OSLO/BISLETT	25.08.1960
3.70	JAN WANG ENGEDAHL	09.01.1953	HAMAR	05.09.1970
3.70	TOR SKOTAAM	01.01.1958	HAUGESUND	08.08.1981
3.60	JAN PAUS	10.01.1938	OSLO/BISLETT	25.08.1960
3.60	SVEIN HYTTEN	27.04.1940	TØNSBERG	07.06.1962
3.60	SVEIN KOLSRUD	15.04.1950	OSLO/BISLETT	03.10.1973
3.60	LARS HANSEN	09.06.1960	NADDERUD	03.08.1983
3.58	ARNE MOLTZAU	10.10.1934	ÅLESUND	07.08.1954
3.50	PER NICOLAISEN	16.02.1961	STAVANGER	13.06.1993
3.40	HANS B. SKASET	10.04.1935		1961
3.40	TOM SYRING	27.05.1974	SKI	12.09.1999
3.40	RASMUS STENE	13.11.1994	RENA	11.08.2012
3.31	TORE KRISTENSEN	03.04.1938	OSLO/BISLETT	04.07.1957
3.30	OLE DRANGFELT	23.02.1946	OSLO/FROGNER	25.05.1964
3.30	PER WOLDENE	15.04.1946	OSLO/BISLETT	07.06.1964
3.30	LARS ENDRE KJØLSTAD	23.03.1970	PARKANO, FIN	08.07.1990
3.26	GEIR ERIKSEN	31.03.1954	OSLO/BISLETT	08.10.1969
3.20	KRISTEN DAMSGAARD	06.10.1938		1960
3.20	BIRGER HANSEN	21.01.1946		1963
3.20	REIDAR RUNE LARSEN	06.03.1947		1964
3.20	KJETIL LANGMARK	15.12.1965	OSLO/BISLETT	29.08.1984
3.20	ERIK KROGDAHL	28.06.1966	OSLO/BISLETT	26.06.1986
3.20	HÅKON SÄRNBLOM	03.03.1966	OSLO/BISLETT	26.06.1986
3.16	JON DAE LEHRE	15.03.1982	OSLO/SPRETTE (KJELSÅS)	27.05.1998
3.10	JAN JØRGEN MOE	08.07.1943		1961
3.10	JAN OLAV LERVIK	18.06.1944		1961
3.10	RAGNAR SKAUTVEDT	18.11.1936	OSLO/BISLETT	18.09.1962
3.10	ATLE McADAM	18.06.1977	SKI	13.09.1998
3.10	EIVIND HILLESUND	05.09.1990	TRONDHEIM/STADION	11.09.2011
3.05	ROAR BERTHELTSEN	03.11.1934	KRISTIANSAND	31.07.1955
3.05	HELGE TRYTI	23.01.1954	TRONDHEIM/STADION	04.10.1974
3.02	MORTEN ERIKSEN	02.03.1953		1970
3.00	TOR LYNAR	10.10.1938		1957
3.00	LEIF ROAR FALKUM	23.06.1949	OSLO/BISLETT	12.09.1969
3.00	THOMAS ROSVOLD	21.07.1967	BORRE	19.08.1990
3.00	ANDERS RANDA	25.06.1971	OSLO/BISLETT	10.08.1993

Bassen, et helt landslag alene

Bassen, Carl Fredrik Bunæs, vant alltid. I hvert fall i Norge og landskamper.

Han var kanskje ikke verdens beste sprinter, Carl Fredrik Bunæs. Men som landslagskjempe var han et unikum.

Når "Bassen" stilte opp for Norge, gjorde han rent bord.

Som regel.

Født i 1939, og etter all sannsynlighet oppdaget som så mange andre i de berømte landsidrettsstevnene for høyere skoler. Der fant den store talentjakten i norsk friidrett sted på 1950-tallet. Deltagerne var silt gjennom uttaginger på hver enkelt skole. Først senere ble stoppeklokke og målebånd fy –fy i det norske skoleverket.

Allerede som 16-åring presterte han kanontider, eller hva skal vi si til 10.6 manuelt på 100 meter grus?

Han hadde en kanontid på 60 meter også. Selvsagt.

På 100 meter måtte han som regel finne seg i å bli nummer to i Norge.

Bjørn Nilsen, to år eldre var 100-meterkongen inntil Skjalg-løperen reiste til Tyskland for å studere og la opp etter 1958-sesongen.

På 200 meter var Bassen best – stort sett hele veien.

Bassen så ganske vanlig ut. Kanskje var han litt mer "plugged" enn de fleste. Dette var før sprintere hadde funnet annet kosthold enn kjøttkaker og poteter, stort sett i hvert fall, og sprintere så ganske normale ut.

NM på 100 meter vant han fra 1959-1963. På 200 meter vant han første gang i 1957, før Bjørn Nilsen klarte å slå Bassen året etter. Deretter var Bassen ubestridt nummer en fram til 1966.

400 meter er en fæl distanse og det syntes nok Bassen også. Men fra 1963 begynte han å løpe en runde rundt banen og tok mesterskapene fram til og med 1966.

Det var i disse årene Bassen sto fram som svenske-dødaren. I 1964 slo Norge så vel Sverige som Finland på Stockholm Stadion. Selvsagt med Bassen i spissen. Han vant 100 meter, 200 meter, 400 meter og var avslutter på begge stafettene. Norge vant dem også. Det var kanskje den mest kjente norske landskampseieren noensinne.

Bassen ble etter hvert supplert av Richard Simonsen som også siden overtok Bassens rolle.

Det ble arrangert nordiske mesterskap i 1961-63 og 65 og der var Bassen konge.

Men i EM og andre internasjonale mesterskap kom han til kort. Bassen var litt for dårlig. 20.9 på 200, fortsatt Norges beste manuelle tid, og 46.6 på 400 holdt ikke helt. Men en gang holdt Bassen på å ta innersvingen på tyskere og annet stort friidrettsfolk. Det var en E-cupfinale på Bislett i 1965. Da skulle Bassen avslutte den lange stafetten for Norge og lå i fin posisjon ut av siste sving.

Konkurrentene var imidlertid lumpne, sperret og dyttet Bassen overende. Dårlig gjort.

Bassen skal være tilgitt at han aldri klarte å slå seg fram til finaler i EM. For på 130 starter i 41 landskamper vant han 96 seirer.

Gjør det etter!

Artikkel hentet fra Team Løver, History of Running

peugeot.no

508 RXH

NESTE GENERASJON ALL ROAD

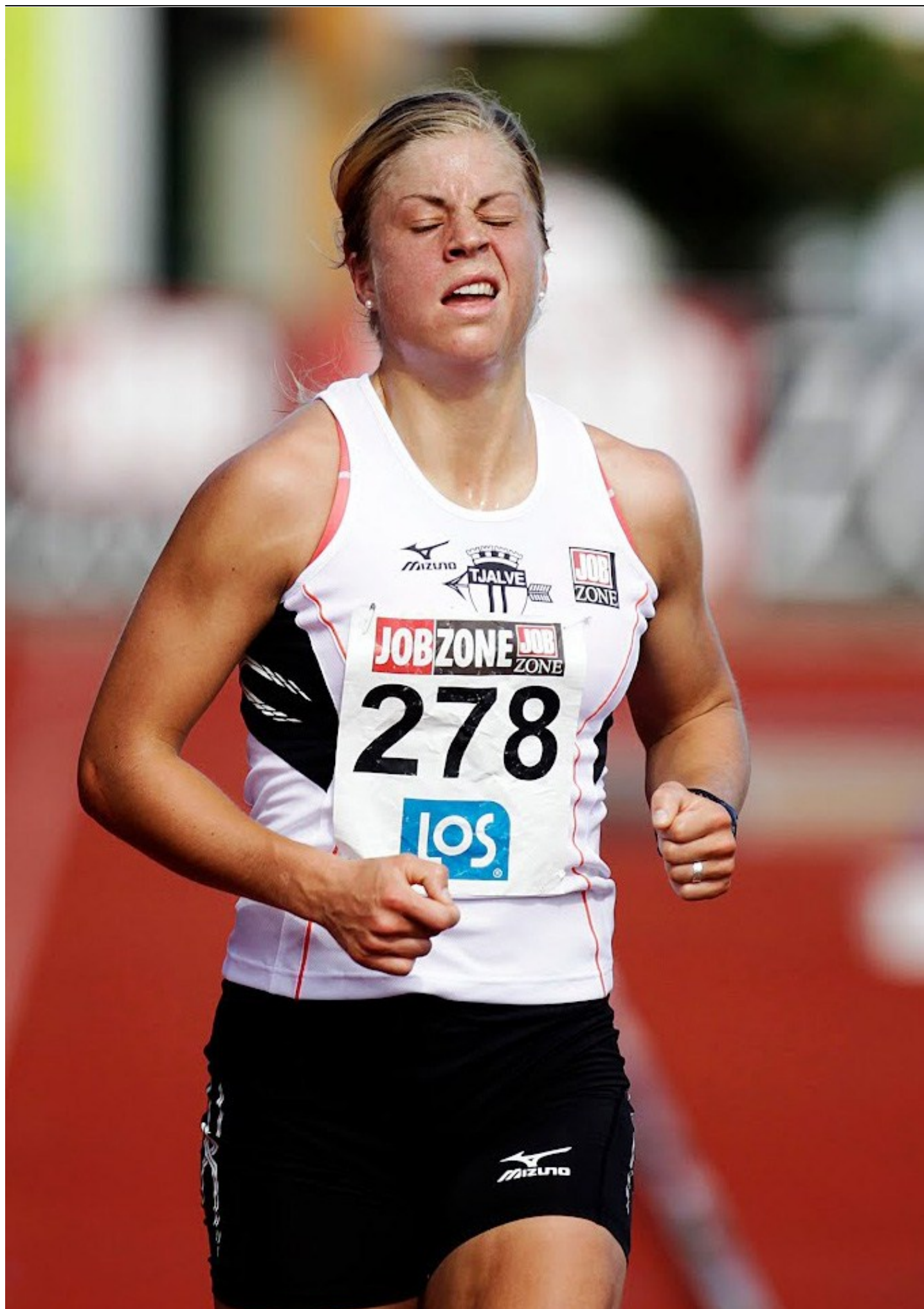

Alle Peugeots personbiler har 5 år/100.000 km Norgesgaranti. Priser inkl. frakt og leveringsomk. levert Drammen. CO2 utslipp: 107 g/km. Drivstoff-forbruk v/blandet kjøring: 0,41 l/mil. Forbehold om trykkfeil. Bildet er illustrasjonsfoto og utstyr kan avvike. Importør Bertel O Steen AS.

OPPLEV VERDENS FØRSTE DIESELHYBRID MED 4X4.

Nye Peugeot 508 RXH er en 4X4 hybrid hvor vi har fokusert like mye på kjøreglede som miljøet. Ved å kombinere egenskapene til en all road med el-bilens miljøfordeler har vi laget en drivstoffvennlig kraftplugg som er som skapt for norske veier. Du kan kjøre helt elektrisk med null lokale utslipp eller trække til med alle 200 hk og 450 Nm for maksimal kraft. Neste generasjon all road får du fra kun 499.900,-. Oppdag flere sider av 508 RXH på peugeot.no

Kvalifiseringskrav til i-EM Göteborg 1-3. mars

Kvalifiseringskriterier:

- Kvalifiseringsperioden 1.1.2012 – 24.2.2013.
- Utøvere som klarer kravene innendørs 2013.
- Utøvere som klarer kvalifiseringskravet inne eller ute 2012 må dokumentere form innendørs 2013.
- Norge kan melde på 4 utøvere som har klart kravet i kvalifiseringsperioden, men kun 3 utøvere kan delta. De tre utøverne med best resultater sendes, hvor resultatene innendørs 2013 rangeres øverst.
- I spesielle tilfeller kan det foretas skjønnsmessig uttak.
- Laguttak: 24.2.2013

Kvalifiseringskrav:

Menn	Øvelser	Kvinner
Inne/ute		Inne/ute
6,80/10,45	60	7,45/11,50
47,75/46,75	400	54,00/53,40
1,49,50/1,48,20	800	2,05,40/2,02,50
3,45,00/3,42,00	1500	4,16,15/4,13,00
8,02,00/13,50,00/8,38(3000H)	3000	9,12,00/15,50,00(5000)/9,55,00(3000H)
7,90/13,85	60 m H	8,30/13,35
Bestemmes av European Athletics	4 x 400 m	Bestemmes av European Athletics
2,22	Høyde	1,87
7,65	Lengde	6,35
16,25	Tresteg	13,60
5,45	Stav	4,35
18,75	Kule	16,40
Bestemmes av European Athletics	MK	Bestemmes av European Athletics

Innerdørs EM i Göteborg nærmer seg med stormskritt. Forhåpentligvis får dere denne utgaven før konkurranse-
ne starter.

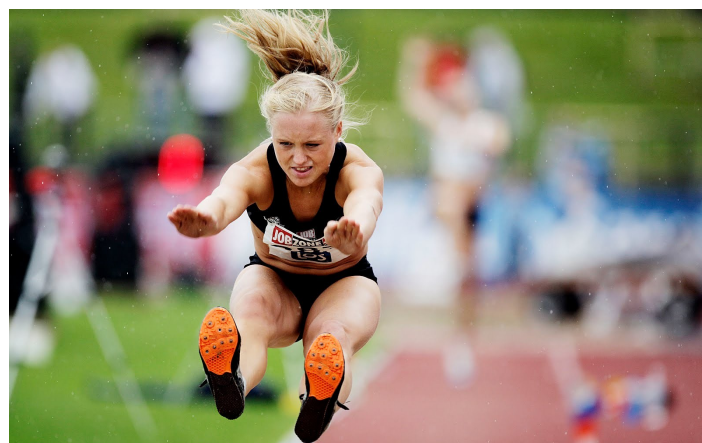
I utgangspunktet hadde Tjalve 3 utøvere som kunne kvalifisere seg til mesterskapet: Inger Anne Frøysedal, Philip Bjørnå Berntsen og Hans Kr. Fløystad.

Philip imponerte i i-NM med 6.86 på 60m, men klarte ikke å følge opp i landskampen mot Sverige/Finland og i Florø. Det ble derfor ikke noe mesterskap på Philip.

Hans Kr. Fløystad satte pers innendørs på 3000m i landskampen mellom Norge, Sverige og Finland med tiden 8.10.15. Selv om kravet for å bli sendt til Göteborg var 8.02.00 ble Hans Kr. Fløystad tatt ut.

Inger Anne Frøysedal ble syk rett før NM og måtte stå over konkurransen i Haugesund. I landskampen mellom Norge, Sverige og Danmark hoppet hun 12.92m, et resultat som var langt bak kravet på 13.60m. Fredag 22.02 hoppet Inger Anne 13.00 under et treningsstevne på Bislett. I forhold til kvalifiseringskravet på 13.60m var ikke dette godt nok til å bli sendt til Göteborg.

Den norske troppen til i-EM består av 5 herrer og 7 kvinner. Vi ønsker de uttatte lykke til i Göteborg.

Hans Chr. og Inger Anne i aksjon under fjorårets NM i Kristiansand.
Foto: Eirik Førde

Idrettsklubben Tjalve

IDRETTSKLUBBEN TJALVE – ÅRSMØTE 2012

I.K. Tjalves styre innkaller herved til årsmøte 2012.

Sted: Bislett Stadion, inngang Sofiesgt.

Tid: Mandag 11. mars 2013, kl.19.00

Årsmøtet er åpent for klubbens medlemmer over 17 år som har betalt medlemskontingenten siste år (2012) samt livsvarige- og pensjonistmedlemmer.

SAKLISTE

1. Åpning
2. Valg av dirigent og sekretær
3. Beretning
4. Regnskap 2012
5. Budsjett 2013
6. Kontingent 2013
7. Innkomne forslag
8. Valg i.h.t. klubbens lov

Forslag til behandling (pkt. 7) på årsmøtet må sendes til IK Tjalves styre innen mandag 25. februar 2013 iflg. klubbens lov.

Beretningen kan fåes ved henvendelse til klubbens kontor.

VEL MØTT
Oslo, 6. februar 2013

IK TJALVES STYRE

Postadresse:
Postboks 5905 Majorstua
0308 OSLO
Besøksadresse:
Underhaugen 1

Telefon: 22 60 43 40
Telefax: 22 56 70 35
Bankgiro: 9041 01 51127
E-post: mail@tjalve.no

Smått og stort fra hele verden

Celina Brun-Lie gjorde en meget god innsats under prøve-Ol i Sotsji og ble nr. 3 på sprinten. Astrid Uhrenholdt Jacobsen ble nr. 4. Astrid fikk også med seg en 4. plass i 15km med skibytte. En 4. plass ble det også til begge jentene i lagsprinten. Forhåpentligvis får vi se begge på Tjalves lag under Holmenkollstafetten.

Holmenkollstafetten er klubbens største arrangement. I 2012 var det påmeldt 2800 lag. Pr. dags dato har vi ca. 150 flere lag påmeldt sammenliknet med samme tid i fjor. Det som er interessant er at mange nye lag har kommet til. Kanskje blir det ny rekord igjen?

Årsmøte i Tjalve avholdes på Bislett stadion 11. mars. Møt opp og vær med på å bestemme hvordan klubben skal drives i årene framover.

Inge Anne Frøysedal, Oda Utsi Onstad, Kristine Helle, Vetle Utsi Onstad, Philip Bjørnå Berntsen og Hans Chr. Fløystad ble uttatt til landskampen i friidrett mellom Norge, Sverige og Finland i Växjö. Inger Anne hoppet 12.92m i tresteg og ble nr. 3. Kristine løp 3000m på 9.44.22 og ble nr. 5. Philip Bjørnå Berntsen løp 60m på 6.93 og ble nr. 5. Hans Chr. Fløystad satte ny personlig rekord på 3000m innendørs og ble nr. 3 med tiden 8.10.15. Hverken Oda eller Vetle stilte til start. Norge ble klart slått av både Sverige og Finland i begge landskamper.

Vår tidligere lengde og tresteghopper **Sindre Almsengen** gjorde en meget solid innsats i samme landskamp da han for første gang hoppet over 16m i tresteg. Sindre ble stående med 16.05m og vant øvelsen. Vi gratulerer.

Hans Chr. Fløystad er tatt ut til å representere Norge under i-EM i Göteborg. Vi gratulerer og ønsker lykke til!

i-UM i Steinkjer

Innendørs UM vil i år bli avholdt i Steinkjerhallen i tidsrommet 8-10. mars. Hallen i Steinkjer er muligens den beste hallen i Europa. Utøverne fra Tjalve reiser sammen med samarbeidsklubbene Lambertseter og Koll. Utøverne flyr til Steinkjer på fredag og tilbake igjen på søndag kveld.

Her er lagene:

Tjalve

Jenny Gudmundsen, J 20-22, 60m, 200m, 400m 4x200m
Alvilde Grønneberg, J 20-22, 60m, 200m, kule 4x200m
Marte Jørgensen, J 20-22, 60m, 200m, 4x200m
Maren Vigerust Graff, J 20-22, 400m - 800m 4x200
Anikka Tollefsen, J 20-22, 60m hk - 200m - 400m -4x200
Kristine Helle, J 18-19, 1500m

Per M. A. Solli, M 20-22, 60m - 200m - kule - 4x200
Rolf Einar Vikanes, M 20-22, 60M - 200m - kule - 4x200
Martin Smebye, M 20-22, 800m - 1500m
Anders Hatlelid, M 20-22, 800m - 1500m
John Erik Huse, M 20-22, 60m - 200m - 4x200
Abdullahi Ali Omar, M 20-22, 800m - 1500m
Edvard K. Nygaard, G 17, 400m - 800m
Thomas Byrkjeland, G 15, 800m - 1500m

Lambertseter

Rasmus Stene, G 18-19, 60m - 60m hk - lengde -4x200m
Martin N. Kanestrøm, G17, 60m - 60m hk - 200m 4x200m
Sebastian Perez, G 16, 60m - 200m - 4x200m

KOLL

Andreas Gjesdal, G 18-19, Stav
Audun Bakke, G 15, Stav
Sivert Eikrem, G 16, 60m - 200m 4x200m
Odin Hallquist, G 16, 60m - 200m 4x200m
Johannes Berg, G 16, 60m - 60m hekk 4x200m
Marius Kristoffersen, G 16, 60m - 200m 4x200m

Stafett: M 18-22 Solli, Vikanes, Stene, Huse
G 15-17: Nygaard, Kanestrøm, Perez, Byrkjeland
G 15-17: Eikerem, Hallquist, Berg, Kristoffersen

Her er noen av utøverne som deltok i UM-utendørs i 2013. Rasmus Stene overtar pinnen fra Lars Frantzen på 1000m stafett. Rasmus stiller i i-UM. Lars har blitt for gammel.

4x400m stafett NM 1931

Tjalve og Freidig kjempet en hard kamp om seieren. Ved siste veksling løp Hjalmar Hjalles Johannesen (Freidig) ut 25 m bak Holger Albrechtsen som løp siste etappe for Tjalve. Kampen om gullet synes å være avgjort. Men Hjalles ville det annerledes. Etter en hektisk finish nådde han igjen Albrechtsen på målstreken. Dommeren kunne ikke avgjøre hvem som var først. Heldigvis hadde en pressefotograf knipset i det rette øyeblikk. Ut fra bildet øverst avgjør dommerne at Albrechtsen var så vidt foran. Freidig protesterte, men protesten ble ikke tatt til følge. Ser man nøye etter kan det se ut som Freidig er foran (Tjalve til høyre). Vi har derimot funnet et bilde på Tjalve-kontoret (nederst) som viser at Albrechtsen så vidt hadde hodet foran. Begge lag fikk tiden 3.26.2. På Tjalves lag løp Petter Gulliksen, Otto Nordlie, Arne Skaug og Holger Albrechtsen.

YT HOLMENKOLLSTAFETTEN

HAR I 2013 VALGT TO SPREKE SAMARBEIDSPARTNERE

RIGHT TO PLAY OG AKTIV MOT KREFT

BLI MED PÅ VERDENS STØRSTE STAFETT – OG GJØR EN FORSKJELL UNDERVEIS!

ÅRETS VIKTIGSTE STAFETTPINNE KOSTER KR 300,- OG GÅR UAVKORTET OG LIKT FORDELT TIL VÅRE TO SAMARBEIDSPARTNERE.

STAFETTPINNEN BESTILLES VED PÅMELDING!

Aktiv mot kreft er en liten norsk stiftelse som jobber for å gi kreftpasienter en bedre hverdag. Fysisk aktivitet er den røde tråden i vårt arbeid. Vi etablerer Pusterom (lavterskel treningssentre) på norske kreftsykehus og målet vårt er å få integrert fysisk aktivitet som en del av kreftbehandlingen i Norge.

Aktiv mot kreft ble stiftet av Grete Waitz og Helle Aanesen i 2007.

Right to Play er en internasjonal humanitær organisasjon dedikert til barns rett til å leke. Vi bruker lek og idrett som budskapsbærer for å fremme utvikling, helse og fred i verdens mest vanskeligstilte områder.

Organisasjonen ble etablert i 2000 i forlengelse av Olympic Aid og ledes internasjonalt av Johann Olav Koss.

Aktiv mot Kreft

Formål

Aktiv mot kreft skal fremme fysisk aktivitet og støtte kreftsaken ved hjelp av ulike tiltak. Listen over gode formål er lang

VÅRE VIKTIGSTE SATSINGSOMRÅDER

Pusterom

Hovedformålet til Aktiv mot kreft er å finansiere såkalte Pusterom, det vil si lavterskel trenings- og aktivitetssentre for kreftpasienter på landets kreftsykehus (les mer på side 8). Det første sto ferdig på Ullevål sykehus i 2007 og ble reåpnet i nye lokaler i 2012. Også på Haukeland Universitetssykehus i Bergen, Sykehuset i Telemark (Skien) og Sykehuset Innlandet (Gjøvik) er det åpnet Pusterom i regi av Aktiv mot Kreft. St. Olavs Hospital Trondheim og Universitetssykehuset i Stavanger får sine Pusterom i løpet av 2012, og ytterligere fire-fem er på planleggingsstadiet. Aktiv mot kreft finansierer etableringen av Pusterommene og gir sykehusene midler til drift de tre første årene.

Pusterommene.no

Nettportalen Pusterommene.no ble lansert i april 2012 og har som mål å samle informasjon om samtlige Pusterom i én portal. Her får man informasjon om de ulike Pusterommene, svar på de vanligste spørsmålene knyttet til fysisk aktivitet og kreft, samt nyttig kunnskap om kosthold og andre relevante temaer for kreftpasienter og deres pårørende.

Forskning

Aktiv mot kreft ønsker å bidra til økt kunnskap og viten om kreft og støtter derfor ulike typer forskningsprosjekter

PET/CT-skanneren i aktiv bruk på Ullevål sykehus.

som har fokus på betydningen av fysisk aktivitet på kreft. For tiden støtter Aktiv mot kreft to konkrete forskningsprosjekter med betydelige midler:

1:

«EBBA II» er et nasjonalt studie under ledelse av overlege Inger Thune. Skal følge 500 kvinner i ti år og evaluere effekten av fysisk aktivitet hos brystkreftpasienter.

2:

Studie under ledelse av forsker Lene Thorsen som skal se på effekten av fysisk aktivitet under og etter kjemoterapi hos testikkelkreftpasienter.

Uttekslingsprogram av kreftleger til Etiopia

Aktiv mot kreft støtter et utvekslingsprogram i regi av Oslo Universitetssykehus (OUS) hvor norske leger skal bidra til utdanning av etiopiske kreftleger i Etiopia. Aktiv mot kreft har innledet et samarbeid med Adidas og den etiopiske langdistanseløperen Haile Gebrselassie som skal øremerkes dette prosjektet.

PET/CT-skanner

Aktiv mot kreft arbeidet lenge med å skaffe midler til en PET/CT-skanner ved OUS/Ullevål sykehus. En PET/CT-skanner kan identifisere nøyaktig utbredelse av kreftsykdommer, og gir helsepersonell en bedre mulighet til å gjennomføre riktig behandlingsmåte. Norge har for få slike skannere og Aktiv mot kreft kunne stolt overrekke en ny, topp moderne PET/CT-skanner til en pris av 33,5 millioner kroner i februar 2011.

Nytt diagnoseutstyr for prostatakreft

OUS/Aker sykehus mottok i september 2011 en maskin som tilbyr en unik navigasjonsteknologi ved å kombinere MR- og 3D-ultralydbilder. Ved undersøkelser av prostata kan man med denne teknologien ta nøyaktige målrettede vevsprøver. Aker sykehus er det andre sykehuset i verden som har tatt denne metoden i bruk.

Artikkel fra focus.com

BEYOND USAIN BOLT

Just what is the human machine capable of? Kate Ravilious investigates how far sporting world records can be pushed

Just four years ago in Beijing, Usain Bolt did something rather special. The Jamaican sprinter ran the 100m men's final in a time of 9.69 seconds, a new world record, crossing the finish line metres ahead of the field. What made his feat all the more impressive was that Bolt visibly slowed down before the race is over to celebrate, and still won by a comfortable margin. What's more, one of his shoelaces was untied.

Such a staggering achievement prompted pundits and scientists to enquire just how much faster Bolt might be able to run. A year later, in the final of the World Athletics Championship in Berlin, he provided an answer – 9.58 seconds. Shaving

over a tenth of a second off the previous world record, it was the largest ever improvement in the 100m world record since the introduction of electronic timing.

With such leaps in the records still possible, it begs the question – how far can the human body be pushed? What would be the ultimate world records that simply could not be surpassed? Clearly no-one will be capable of running the 100 metres in four seconds or throwing a javelin 1,000 metres, but what is the limit?

With some world records likely to tumble this month, *Focus* consulted some of the finest minds in sports science to discover the limits of the human machine in five classic events. Read on to discover their conclusions – they may just surprise you. ►

sciencefocus.com August 2012 35

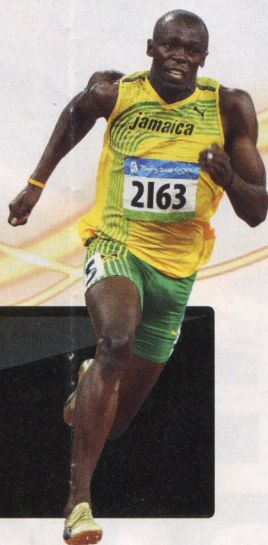
100M SPRINT

CURRENT RECORD: 9.58 SECONDS

RECORD HOLDER: USAIN BOLT (JAMAICA)

DATE SET: 16 AUGUST 2009, BERLIN

ABSOLUTE LIMIT: 9.0 SECONDS

100M SPRINT

In the 100m sprint, despite Bolt's apparently superhuman efforts, it seems there's still a lot of room for improvement. While Bolt recorded a top speed of nearly 28mph in the 2009 world championship final, a team of biomechanics experts in the US say the human body is actually capable of 43mph. With this as a top speed in a 100m event, an athlete would cross the finish line in roughly seven seconds.

These jaw-dropping findings came from a series of experiments in which volunteers were placed on a sophisticated treadmill and told to sprint, run backwards and hop on one leg at full speed. One of the results was particularly interesting. "In one-legged hopping, the forces generated were 50 per cent greater than when the volunteers were running at top speed," says Dr Matt Bundle, director of the Biomechanics Laboratory at the University of Montana. In other words,

our legs are capable of generating much more force than we are able to use when we sprint, so something else must limit the maximum speed.

Tests carried out in the early 2000s by biomechanics expert Dr Peter Weyand, then at Harvard University, point to one of the limitations. They showed that the leg swing time – the time it spends in the air moving forwards – is the same for everyone. "Whether you're an Olympian or a slow runner, the swing time is 0.34 seconds," says Bundle. So no amount of training will speed it up.

The treadmill tests provided another insight. When the volunteers ran backwards, their feet were in contact with the ground for exactly the same amount of time as when they ran forwards. "It suggests the muscle fibres in your leg have a maximum speed of contraction. This means there is a minimum time the leg needs to be in contact with the ground to generate enough force to keep you upright," says Bundle. Faster runners

Our legs are capable of generating much more force than we are able to use when we sprint

have faster contraction times, but not fast enough to unleash the surplus 50 per cent of force.

"To reach our speed of 43mph, we asked ourselves: if we had muscle fibres that could contract fast enough to use all this strength, how fast would someone be able to run?" says Bundle. "So it would require muscular changes beyond what we see in humans today. We're unlikely to see these changes occur naturally (see 'Pushing the limits further,' p40). But we will continue to see individuals getting faster, although at some point that will stop."

How close to that limit we will get naturally is far from clear, as many factors come into play. Even psychology is involved. "Once one person breaks a psychological barrier, like running 100m in less than 10 seconds, then everyone else goes, 'Wow, we can do it too'," says Chris Hughes, a senior lecturer in biomechanics at the University of Worcester. No-one was even close to breaking the four-minute mile until Roger Bannister did it in May 1954. Yet within two months of Bannister's record, Australia's John Landy also broke it, soon followed by others.

Arguably the most significant factor determining athletic performance is genetics. Scientists have pinpointed numerous genes associated with running ability. For instance the R form, or variant, of the ACTN3 gene is found in male and female elite athletes more commonly than in the rest of the population. Genetic testing offers the prospect of being able to spot more individuals with the right set of genes. Atlas Sports Genetics in Colorado already markets an ACTN3 gene test to parents and coaches.

Evidently Bolt has many of the 'right' genes. "He is freakishly talented, and the only athletes able to beat him will be freakishly talented too," says Andrew Renfree, a senior lecturer in sports science at the University of Worcester.

So what will be the ultimate 100m sprint time achieved by natural ►

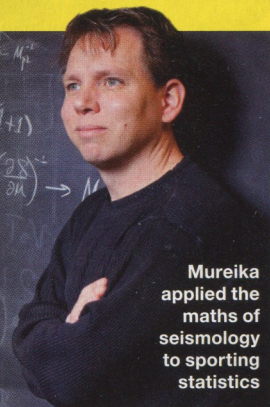
PLAYING THE NUMBERS GAME

Can statistics reveal the body's ultimate limits?

Rather than studying the biomechanics of running to predict the ultimate 100m record, others have used mathematical models.

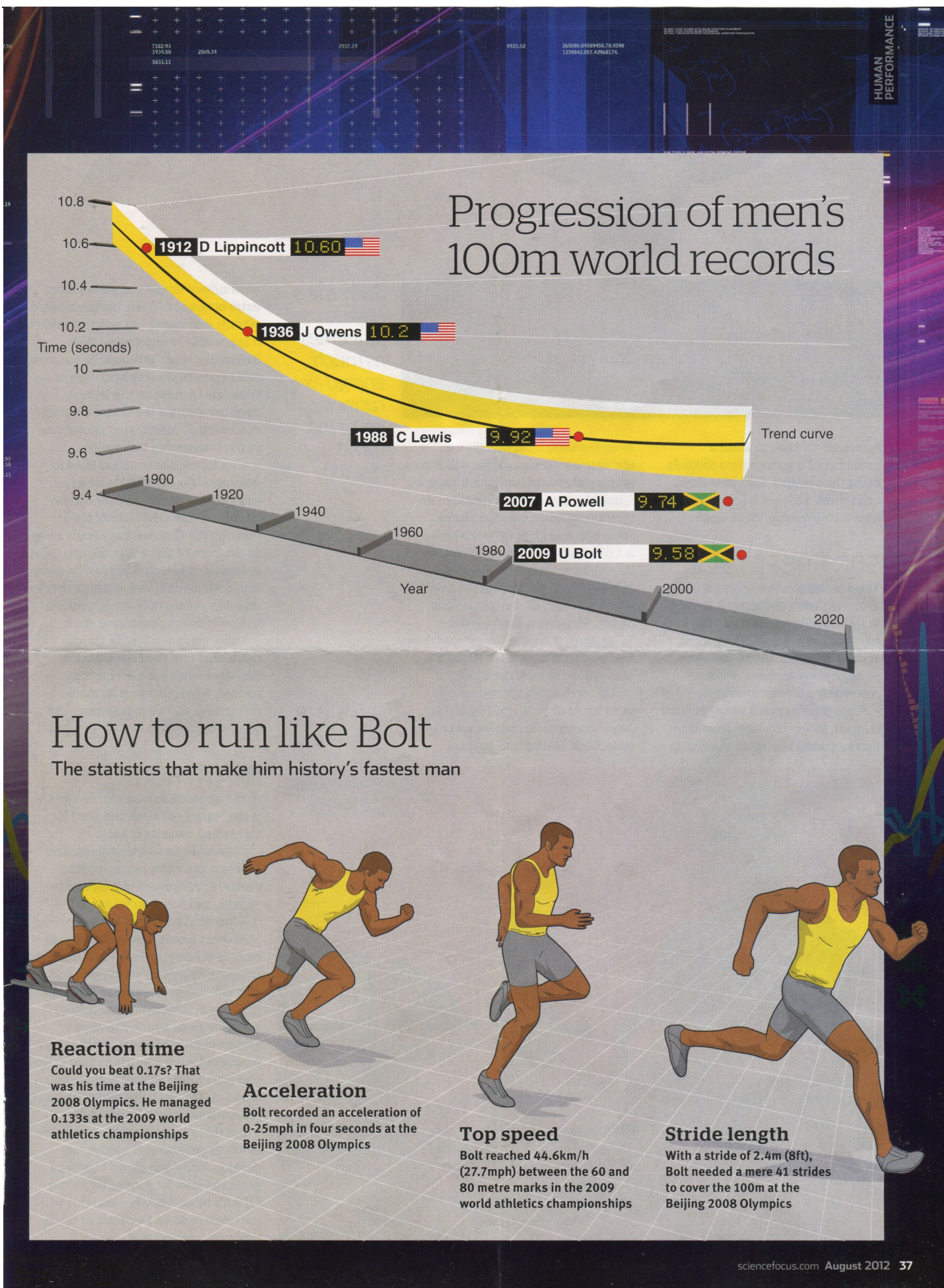
Physicist Jonas Mureika at Loyola Marymount University in Los Angeles, who spends much of his time studying cosmology and high-energy physics, successfully predicted a time like Bolt's would be achieved by 2009. But even he was dubious about his figures. "These fast times were coming too soon in the future, so I just ignored them." His model borrows techniques from seismology, to predict the occurrence of specific 100m times in the future from previous times.

Mureika has never predicted the ultimate record using maths, but others have. "People have predicted 9.3, 9.4 or 9.5 seconds," he says. "It all depends on the assumptions you build into the models: how you look at the historical figures and project into the future."

Mureika applied the maths of seismology to sporting statistics

50M FREESTYLE SWIMMING

CURRENT RECORD: 20.91 SECONDS

RECORD HOLDER: CESAR CIELO (BRAZIL)

DATE SET: 18 DECEMBER 2009, SAO PAULO, BRAZIL

ABSOLUTE LIMIT: 18.15 SECONDS

► means? "If I had to make a prediction, I'd go with nine seconds being the absolute minimum time, and I think we'll see it happen in the next 60 or 70 years," says Hughes.

50M FREESTYLE

There is still plenty to play for in the 100m, but what about when it comes to sprinting through water? The 50m freestyle is the aquatic equivalent of the 100m track sprint, but slicing through water at speed requires completely different attributes.

Since water is much more resistant than air, swimmers have to use four times as much energy as runners to

cover the same distance. Physically, the ultimate 50m swimmer will have a preponderance of fast-twitch muscles – muscles that contract quickly – in their upper body, very long arms, short legs and gigantic feet which act like flippers. Michael Phelps, the US swimmer and six times Olympic medallist, is a near perfect example. His size 14 feet, dinner plate-sized hands, long torso, short legs and 'wingspan' of 208cm (12cm more than his height) all help to maximise his propulsion through the water.

High-tech full-body swimsuits, introduced in 2008 and banned by 2010, shattered records by squeezing swimmers' bodies into an ultra

Swimmers have to use four times as much energy as runners to cover the same distance

streamlined shape and giving them extra buoyancy. Those bodysuit-aided records still stand, but scientists think it is possible to improve on them. Dr Benjamin Domb, orthopaedic surgeon and expert in sports physiology at Hinsdale Orthopedics in Illinois, has tried to calculate the fastest a human can swim, assuming that person has perfect swimming technique.

He adapted the equation used to determine the terminal velocity of a skydiver – the speed they will be travelling when the force of the air pushing the skydiver back is the same as the force of gravity. In the case of a swimmer, this technique can be used to calculate the speed at which they're travelling when they are generating their maximum propulsive force.

Using this equation, Dr Domb calculated that the fastest anyone could ever swim is 3.8 metres per second. When that person comes along, they will be able to cover the 50m in 18.15 seconds.

Dr Matt Bundle in the Biomechanics Lab at the University of Montana

MARATHON

At the opposite extreme to the sprints is the marathon. Here, the need for fast-twitch muscles is gone.

"The main factors that determine how fast you can run a marathon are the development of your aerobic system, and how much energy you need to run 1km," says Bundle.

In other words, how efficient your body is at bringing in the raw material for energy production, oxygen, and how efficiently that energy is utilised. "As your aerobic system develops, you get a heart which can eject a greater volume of blood, more energy-producing mitochondria in your cells and more blood vessels within the muscles. This all helps move oxygen into your muscles," Bundle adds.

But there's a limit to the extent to which your aerobic system can develop – how large your heart can grow and how far your muscles can fill with blood vessels – and this will provide a limit on how far marathon times can come down.

EVOLUTION OF THE ATHLETE

Today's elite athletes look quite different from their predecessors

When US athlete Frank Jarvis clocked 11 seconds to win the 100m at the Olympic final in Paris in 1900, it was considered a miracle. Today such a time wouldn't even qualify an athlete for the English Schools Senior Boys' National Standard of 10.9 seconds.

So what's changed? One significant factor is a change in body shape in elite athletes. Traditionally the best sprinters had a short and powerful build, but Professor Alan Nevill, a bio-statistician from the University of Wolverhampton, has shown that in recent years, sprinters have become less bulky and significantly taller. "Taller sprinters have longer limbs and can take larger strides, which gives them an advantage from the mid-point of the race onwards," says Nevill. Usain Bolt is one example, standing at 1.95m (6ft 5in) tall and weighing 12 stone.

Nevill has studied the body shape and sprint times of the top 10 men and women in 100m sprinting over the past 100 years, and shown that the best female sprinters have been taller than average for the last 50 years or so, while for men it is only in the last decade that extra inches have been associated with success.

So are we destined to become faster still, as people continue to grow taller? "Eventually we will reach an optimum size," says Nevill, "beyond which our limbs wouldn't be able to cope with the huge forces imposed on them. But I'd guess we still have at least 20 years of improvement for the men's 100m race."

Female sprinters have long been of above-average height, but now the men are catching up

"The data suggests that male runners are pretty much at their maximum for the marathon," says Professor Alan Nevill, a bio-statistician from the University of Wolverhampton who has calculated the upper limits for endurance running records. However, Renfree thinks that mind power may still squeeze something out of the marathon record. "I think we'll see the two-hour barrier broken in the not too distant future," he says.

JAVELIN

Raw power becomes important again when it comes to the javelin. By running and then planting their foot hard, athletes transfer as much of their own energy as possible into the spear to make it fly. "The energy is shunted down the system – it's a bit like cracking a whip," says Hughes. ►

A hopping foot stays in contact with the ground longer, exerting more force

MARATHON

CURRENT RECORD: 2:03:38

RECORD HOLDER: PATRICK MAKAU (KENYA)

DATE SET: 25 SEPTEMBER 2011, BERLIN

ABSOLUTE LIMIT: 1:59:38

PUSHING THE LIMITS FURTHER

What effect could performance-enhancing technology have on ultimate records?

Ben Johnson's 100m in 9.79 seconds at the Seoul 1988 Olympics showed the effect drugs can have on performance. But another technique could prove even more potent. In 'gene doping', genetic material could be added to an athlete's DNA, or their existing genetic material altered – perhaps through injection into a muscle – to make muscles stronger or to increase the blood's oxygen-carrying capacity. "If you are looking for an area where you really could alter performance in fundamental ways, it would be gene doping," says Dr Matt Bundle, of the Biomechanics Laboratory at the University of Montana.

Such genetic changes could increase the rate at which leg muscles contract. "Fish vocalisation muscles and rattlesnake tail shakers have shortening velocities much faster than those of human leg extensors," says Bundle. "So we already have examples of genetic systems that generate the necessary structures."

But even with faster contracting leg muscles, the sprinter would be unable to top the 43mph predicted as achievable in Bundle's research. The force couldn't be applied fast enough in the short time the runner's foot would be on the ground. "Muscles don't provide their force instantaneously, there are a few steps in-between nervous system command and full force application that require time," Bundle explains.

Swing time – how long the leg spends in the air per stride – cannot be reduced, either. The human machine can only be pushed so far.

Testing urine samples for evidence of performance-enhancing drugs

Most sports scientists think the ultimate javelin thrower already exists

JAVELIN

CURRENT RECORD: 98.48m

RECORD HOLDER: JAN ZELEZNY (CZECH REP)

DATE SET: 26 MAY 1996, JENA, GERMANY

ABSOLUTE LIMIT: 98.48m

► Since the redesign of the javelin in 1986 the record has crept up only slowly, suggesting that the javelin throwing technique has neared perfection point. Large arm muscles full of fast-twitch fibres are essential, but in terms of physiology and technique, most sports scientists think the ultimate javelin thrower already exists – Jan Železný, the Czech who set the record in 1996.

"In the case of the javelin, performance is mostly limited by the rules imposed on the sport. Until those rules change, it is difficult to progress further," says Hughes.

LONG JUMP

In contrast, the long jump is almost technology-free. When an elite long-jumper hits the take-off board, they produce a force equal to 12 times their own body weight. Large leg muscles are essential to cope with the strain of this force, but if they get too large they'll hinder sprinting ability.

"The ultimate long jumper has to find the sweet spot where they can hit the board as hard as possible, but still have strong enough legs to avoid their muscles collapsing," says Associate Professor Peter Weyand,

a biomechanics expert at the Southern Methodist University in Dallas.

In the 1970s, Dr Gideon Ariel in the USA – one of the fathers of biomechanics –

analysed Bob Beamon's staggering 1968 jump of 8.9m, a record that held for 23 years. He studied film footage and used a computer to calculate force, direction of force, acceleration and velocity of different parts of the body. His work showed that Beamon produced 1,700 pounds of force in his hip joint.

At this level, the average muscle attachments to the hip will simply tear, so it's unlikely anyone will produce significant advances on the current record. Ariel's prediction of an 8.96m ultimate long jump, made four decades ago, has yet to be achieved.

For all this study, there is still much we don't understand about the way an elite athlete's body works. When we solve some of the mysteries of the human body, it may lead us to reassess how far it can be pushed.

"We just don't know how Usain Bolt manages to produce 900lbs of peak force with every stride, when his foot is only on the ground for 0.03 of a second," says Weyand. "Fast-twitch muscle fibres alone are not enough to explain this tremendous force."

Whatever the body's ultimate limits are, it looks like we can expect records to fall this summer – and at many championships to come. ■

Dr Kate Ravilious is a science writer based in York

On 18 July, Radio 4 broadcast *Beyond Bolt: The Human Limits*,

presented by triple jump holder Jonathan Edwards. You can catch up on iPlayer at:

www.bbc.co.uk/iplayer/radio

LONG JUMP

CURRENT RECORD: 8.95m

RECORD HOLDER: MIKE POWELL (US)

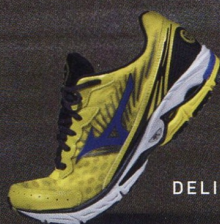
DATE SET: 30 AUGUST 1991, TOKYO

ABSOLUTE LIMIT: 8.96m

ACCELERATE THE MOMENT

MIZUNO WAVE RIDER 16

THE PARALLEL WAVE, SR TOUCH AND
DYNAMOTION FIT TECHNICAL INNOVATIONS
DELIVER A SMOOTHER, LIGHTER AND FASTER RIDE.

[MIZUNO.COM](https://www.mizuno.com)

